

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

V I T A

CELEBERRIMI CLARISSIMIq; VIRI Gerardi Mercatoris Rupelmundani,

*A Domino Gualtero Ghymnio, Patricio Teutoburgensi, ac eiusdem oppidi
antiquissimi Pratore dignissimo, conscripta.*

Gerardus Mercator Illustrissimi Principis Iuliae, Cluiae, Montis, &c. Cosmographus longè exercitatus, æditus est in lucem anno millesimo quingentesimo duodecimo, quinta Martij, sub auroram hora sexta, à parentibus Iuliacensibus videlicet Huberto Mercatore, & Emerentiana eiusdem vxore, Rupelmundæ in finibus Comitatus Flandriæ, apud illius patrum Gisbertum Mercatorem eiusdem oppidi pastorem vigilantissimum commorantibus. Cumq; pueritiam ingressus esset, primaq; rudimenta latinæ linguæ in patria vtcunq; didicisset, missus fuit à prædicto suo patre Buscoducum, vt ibidem in domo fratrum Grammaticæ studium absolueret & initia dialecticæ addisceret, deditq; hisce literis operam sub Georgio Macropedio, sumptibus & impensis superioris pastoris, annis (ni fallor) tribus cum dimidio. Hinc ablegatus est ab eodem ad celeberrimam academiam Louaniensem, ibiq; in collegio Porci in conuictu constitutus, artibus humanioribus tantisper operam accommodauit, donec Magisterij gradum adeptus esset: post promotionem annos aliquot, cum singulari quadam animi delectatione, in studijs philosophicis sese exercuit priuatim, cæterum cum hoc studij genus, ad alendam familiam, impar illi in posterum videretur, sumptusq; grauiore in prosequendo exigeret, priusquam huiusmodi fastigium consequi possët, vt inde amplum lucellum sibi, suisq; polliceri potuisset: deserto igitur studio philosophico, animum ad Mathesin adiecit. Hisce disciplinis tam diligentem laborem impendit, vt intra paucissimos annos illius rudimenta, apud quosdam studiosos priuatim profiteretur, instrumentaq; mathematica, videlicet Sphæras, Astrolabia, annulos astronomicos, & eiusdem generis alia, ex ære paulatim fabricaret & conficeret. Anno ætatis suæ vigesimo quarto à natiuitate vero nostri redemptoris Christi, supra millesimum quingentesimum, trigesimo sexto, initio septembris, Vxorem ibidem duxit, Ciuem Louaniensem, nomine Barbaram Schelleken, quæ illi succedentibus annis sex proles, videlicet tres filios totidemq; filias peperit. Mercatore autem animaduertente quod tam foelicem progressum in artibus Mathematicis faceret, vt ingenij sui vires magis excoleret, cepit ad sculpendas tabulas animum applicare, vtq; ea in re exercitator fieret, initium huius laboris sumpsit, & exorsus est Louanij à descriptione terræ sanctæ, quam deinde multorum cum admiratione anno domini trigesimo septimo absoluit, & in publicum prodire curauit. Has suas (tabularum geographicarum) primitias Ornatisimo viro Francisco Craniuelio, Inuictissimi Imp. Caroli Quinti Consiliario, inscripsit. Præceptorem in superioribus disciplinis neminem (vt mihi sæpius retulit) habuit, sed solummodo priuata instructione, celeberrimi quondam Doctoris Gemmæ Frisij (qui tum temporis, inter eximios Mathematicarum disciplinarum cultores, in vniuersa inferiori Germania facile habebatur) vsus, magna animi alacritate (Mercatoribus quibusdã vrgentibus) Flandriæ descriptionem meditatus & aggressus est, breuique temporis interuallo ibidem expediuit. Absoluta Flandria libellum de literarum latinarum (quas Italicis cursoriasque vocant) scribendarum ratione, anno 1541. Antverpiæ euulgauit. Cumque tirocinium suarum artium passim à doctis viris commendari intelligeret, mox alterum opus, videlicet globi terrestris sculpturam, suscepit atque inchoauit, vniusque aut alterius anni curriculo, videlicet anno quadragesimo primo prædicto, hanc operam felicibus auibus absoluit, & amplissimo grauiissimoque viro Domino Nicolao Perenotto Domino à Granuella prædicti Cæs. Caroli Quinti secreti consilij consiliario longè dignissimo dedicauit. Interea temporis ex huius clarissimi viri commendatione peruenit in notitiam prænuncupati Imperatoris, felicissimæ recordationis Caroli Quinti, illiusque Maiestat, quam plurima instrumenta Mathematica artificiosissimè fabricauit, parauitque, quæ in bello Saxonico, non procul ab Engelstadio in Ducatu Bauariæ, in horreo quodam (vt illi Imperator post reditum ex Germania Bruxellis retulerat) igne ab hostibus clam succenso, liquefacta & consumpta fuerant, quapropter iussit sibi per Mercatorem confici noua. Interiecto decennij interuallo, alteram globum, quo cœli planetarum ac cœlestium signorum constitutionem complexus est, in publicum emisit, & Reuerendissimo ac Illustrissimo Domino Georgio ab Austria, Episcopo Leodiensi &c. anno quinquagesimo primo Louanij inscripsit. Eodem quoque tempore conscripsit libellum de vsu globi ad Carolum Quintum Imp. item de vsu annuli astronomici tractatum. Anno sequenti videlicet quinquagesimo secundo Louanio ex Ducatu Brabantiae, huc Duyzburgum in Cluia, cum superiore charissima vxore, & suauissimis liberis commigrauit, habitatumque venit. Cumque sedem hic apud nos in nostra vicinia fixisset, paulo post iussu eiusdem Imperatoris, duos exiguos globulos, vnum ex purissimo Christallo conflare: alterum ex ligno confici curauit: in illo planetarum sydera, cum præcipuis signis cœlestibus, adamante incisa, auroque illuminata, & inducta erant: hic orbis terrarum descriptionem (quantum orbiculi angustia ferebat, quæ globi magnitudinem, quo pueri in circulo ludunt non excedebat) exactissimam continebat, quos ipsemet cum aliis quibusdam

